

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 3 mei 2019
(OR. en)

8801/1/19
REV 1

SPORT 50

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	Meer kinderen en jongeren sport doen beoefenen in het Europa van de 21e eeuw - Oriënterend debat

Na raadpleging van de Groep sport heeft het voorzitterschap bijgaande discussienota opgesteld als basis voor het oriënterend debat dat op 22 en 23 mei 2019 plaatsvindt tijdens de zitting van de Raad Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport.

**Meer kinderen en jongeren sport doen beoefenen
in het Europa van de 21e eeuw**

Sporten levert tal van omstandig bewezen voordelen op, zowel voor het individu als voor de samenleving. Uit de statistieken blijkt echter dat hoewel de situatie van de ene tot de andere lidstaat verschilt, *de belangstelling in sport over de hele EU bekeken afneemt*. Bijna een kwart van alle jonge Europeanen (15- tot 24-jarigen) doet helemaal niet aan sport of lichaamsbeweging, met een stijging van 7 procentpunt tussen 2009 en 2017¹. Er zijn tal van factoren waarom kinderen en jongeren niet actief aan sport doen. In deze nota wordt een aantal van die factoren onder de loep genomen om onder meer te begrijpen wat de huidige tendensen mogelijk betekenen voor de sportdeelname in de 21e eeuw.

Allereerst is het *aanbod op de "vrijtijdsmarkt" groot*, met alle gevolgen voor de vrijetijdsbesteding van kinderen en jongeren van dien. Vooral de opmars van de amusementssector, het digitale segment in het bijzonder, speelt een rol. Door de technologische vooruitgang kan nu met breedbandsnelheden ontspanning in huis worden gehaald: videospelletjes spelen, audiovisuele inhoud bekijken en/of erop reageren. Daardoor wordt dit alles steeds aantrekkelijker, een trend die zich waarschijnlijk zal doorzetten². Technologie kan kinderen en jongeren ook nieuwe soorten vermaak bieden (bijv. sport kijken) en de beleving van bestaande vormen van vermaak versterken, net als bij andere vormen van cultuurparticipatie die bij jongeren in de EU in trek zijn (bijv. bioscoop, liveoptredens, culturele trekpleisters)³.

¹ Speciale Eurobarometer over sport en lichaamsbeweging 334 (2010) en 472 (2018).

² López Sintas, J., Rojas de Francisco, L., & García Álvarez, E. (2017). Home-based digital leisure: Doing the same leisure activities, but digital. *Cogent Social Sciences*, <http://dx.doi.org/10.1080/23311886.2017.1309741>

³ Eurostat (2017), Culture statistics - cultural participation by socioeconomic background.

Daartegenover staat dat *sport nog altijd een "analoge" ervaring biedt*, waarvan de aantrekkelijkheid afhangt van de beschikbaarheid en kwaliteit van de sportfaciliteiten en de sociale interactie met teamgenoten en sportpersoneel. TR-technologie (toegevoegde werkelijkheid) zou in de toekomst kunnen leiden tot het ontstaan van nieuwe sporten die eveneens een fysieke component bevatten, maar vooralsnog is de invloed daarvan eerder verwaarloosbaar. Daarom bestaat ongeacht de positieve rol van gediversifieerde ontspanningsactiviteiten in de persoonlijke ontwikkeling van kinderen en jongeren het risico dat sport in de 21e eeuw minder kansen krijgt om tot die ontwikkeling bij te dragen.

Tegelijk zijn de *aan de beoefening van sport verbonden kosten* sterk bepalend voor het niveau van sportdeelname, ongeacht de leeftijd. De mate waarin sportclubs hun leden een bijdrage moeten vragen om hun dagelijkse activiteiten en zelfs investeringen te ondersteunen, in plaats van te kunnen putten uit overheidsfinanciering of private sponsoring, kan bepalen in hoeverre iemand sport boven andere vrijetijdsactiviteiten verkiest. Hetzelfde geldt voor niet-georganiseerde sportactiviteiten, waar het kostenplaatje van tel is omdat dergelijke activiteiten doorgaans volledig door het individu worden bekostigd.

Wat de "sporteconomie" betreft, moet ook worden gekeken naar de impact van de groeiende *commercialisering van sport*⁴. Aan de ene kant krijgt topsport veel media-aandacht. Naast een bron van inkomen kan het mensen, en met name kinderen, er ook toe inspireren om met een sport te beginnen. Anderzijds geldt dat overmatige aandacht voor de commerciële aspecten ertoe kan leiden dat sommige sportorganisaties meer uit zijn op winst door talent te oogsten voor de hogere niveaus dan op stimulering van sportbeoefening vanwege de sociale en opvoedende rol ervan⁵.

Mechanismen voor financiële solidariteit tussen topsport en amateursport zijn een van de manieren om amateursport te doen bijdragen tot een actievere sportbeoefening. In elk geval zal gezien de huidige ontwikkelingen moeten worden nagegaan in hoeverre de prioriteiten voor topsport en amateursport in de toekomst afstemming behoeven om de neerwaartse tendens van sportbeoefening te keren.

⁴ De wereldwijde markt van sportevenementen was in 2017 goed voor 91 miljard dollar en zal naar verwachting tussen 2017 en 2021 jaarlijks met 3,6 procent verder groeien. UNCTAD (2018), Competition issues in the sale of audiovisual rights for major sporting events, te vinden op: <https://bit.ly/2PoJysq>

⁵ Artikel 165, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Een andere kwestie waarover in dit verband moet worden nagedacht, betreft de *attitudes en het profiel van de huidige generaties kinderen en jongeren*, en met name hun motivatie om aan sport te doen. Uit kwalitatief onderzoek komt naar voren dat kinderen en jongeren in sport geïnteresseerd zijn omdat het sociale contacten en ondersteuning bevordert, het gewicht op peil helpt houden en bovenal een bron van plezier is. Dat laatste geldt doorgaans in situaties waar weinig druk is om te wedijveren en te winnen⁶.

Hoewel er beslist meer sociologisch onderzoek nodig is, wordt van de nieuwe generaties jongeren soms ook gezegd dat zij bereid zijn om niet enkel bekende maar ook opkomende sporten te beoefenen⁷. In dit verband is het van belang om na te gaan hoezeer de Europese sportmarkt werkelijk openstaat voor nieuwe sportactoren, teneinde de beschikbare kansen om toekomstige generaties jongeren tot meer lichaamsbeweging aan te zetten, te vergroten.

Vast staat dat ook ruime aandacht moet uitgaan naar de demografische groepen die traditioneel slecht op sportdeelname scoren, met name *meisjes en jonge vrouwen* en ook *personen met een handicap*. Zowel op EU- als lidstaatniveau kunnen specifiek voor deze groepen ontworpen maatregelen helpen voor actievere toekomstige generaties jonge Europeanen te zorgen.

⁶ Allender, S. et al. (2006), Understanding participation in sport and physical activity among children and adults: a review of qualitative studies. Health Education Research, Vol. 21, nr. 6, blz. 826-835.

⁷ Changing the game: How gen Z is redefining sports, consumption & sponsorship (2018). Verslag [hier](#) beschikbaar.

De ministers wordt vriendelijk verzocht hun standpunten over de onderwerpen in deze nota kenbaar te maken, teneinde tot een uitwisseling van goede praktijken en mogelijke beleidsoplossingen te komen die er mede voor kunnen zorgen dat de Europese jeugd zich meer met sport bezighoudt. Om richting te geven aan de besprekingen op basis van deze nota zijn onderstaande vragen opgesteld:

1. Hoe kunnen overheden en de sportsector op EU- en lidstaatniveau samenwerken om de sportbeoefening onder kinderen en jongeren te stimuleren?
 2. Welke maatregelen kunnen op EU-niveau worden genomen om de banden tussen topsport en amateursport aan te halen en zo de sociale en opvoedende rol van sport beter te ondersteunen?
-